

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 24 november 2011

MEDITATIE

Uitzicht op de komende Christus

Met macht en met majesteit had de stem des Heeren geklonken in Abrams leven: "Ga gij uit uw land, en uit uw maagschap, en uit uws vaders huis, naar het land, dat Ik u wijzen zal."

De Heere beloofde hem daarbij dat hij tot een groot volk zou worden en gezegend zou worden. Daarbij voegde de Heere de belofte, dat in hem alle geslachten des aardrijks gezegend zouden worden. Wat een wonderlijk Woord, tot Abram gesproken, terwijl hij nog midden in het heidendom leefde in Mesopotamië, in Ur. En het wonderlijke? Abram geloofde de stem, die tot hem sprak. Het Woord Gods sloeg als een bliksemstraal in zijn leven in. Het was een Woord met macht. En dan kan een mens niet anders meer dan onder dat Woord vallen. Zo was het met Abram in Ur. Is het ook zo met u geweest? Hebt u ooit zo de majesteit van het Woord gevoeld, dat u er onder vallen mocht? Dat is nodig in ons leven. We hebben zoveel preken gehoord, maar wat heeft het Woord in ons leven uitgewerkt? Zijn al die preken langs u

En in u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden.

Genesis 12:3b

heengegaan? Of zijn er wel eens preken geweest, die indruk op u maakten, maar zijn die indrukken weer voorbijgegaan? Het is een wonder als een mens vallen mag onder het Woord. Dat is het werk van de Heilige Geest. Dan leert u amen zeggen op het Woord Gods. Als het Woord u veroordeelt, dan is het: "Amen Heere, ik ben die zondaar, die schuldige." Dan gaat het niet meer over een ander, maar dan wordt u persoonlijk zondaar voor God, zodat u zich diep verloren gaat weten voor Zijn heilige Majesteit. Als het Woord dan spreekt over Gods gerechtigheid, dan is het: "Amen Heere, ik kan voor Uw recht niet bestaan. Als u het vonnis aan mijn verloren leven voltrekken zou, dan kan ik alleen maar zeggen, dat het recht zou zijn." Maar als het Woord dan

ook gaat spreken over Christus en als de Zaligmaker dan vanuit het Woord gaat oplichten voor uw schuldige ziel, dan is het: "Amen Heere, naar die Zaligmaker strekt zich al mijn lust en liefde uit." O, dan wordt Christus u zo dierbaar, zo noodzakelijk. Dan vindt u geen rust meer, voor u weten mag in Hem geborgen te zijn. Al Gods kinderen weten wat het is om zo door het Woord overwonnen te worden.

Abram werd zo door het Woord overwonnen, dat hij alles in Ur verliet, om uit te gaan naar een onbekend land, naar een land dat God hem wijzen zou. In Zijn Woord had de Heere het uitzicht geopend op de komende Christus. In hoeverre Abram dat hier al beseft heeft, weten we niet. In ieder geval heeft Abram later in zijn leven van verre de dag van Christus gezien. Toen de Heere sprak, dat in hem alle geslachten van de aardbodem gezegend zouden worden, liet Hij daarin opgaan het licht van de komende Zaligmaker. Abram zou volgens Gods belofte een talrijk nageslacht hebben, talrijk als de sterren aan de hemel en het zand aan de oever van de zee. Dat was een rijke zegen. Maar nog veel rijker was het, dat in hem alle geslachten des aardrijks gezegd zouden worden. Waarom? Omdat uit hem Christus zou voortkomen en omdat in Christus alle geslachten van de aarde gezegend zouden worden.

In deze woorden schijnt het licht van Advent. Het licht van de verwachting van de Zaligmaker. Christus zou voortkomen uit Abram. Hij zou de weg gaan van Bethlehem tot Golgotha. Hij zou alles volbrengen, in Hem zou Gods heilig recht genoegdoening vinden. En zo zou er in Hem zaligheid zijn voor verloren mensenkinderen. En dan niet alleen voor de Joden, maar ook voor de heidenen, voor alle geslachten des aardrijks. Van dat wonder sprak de belofte aan Abram, die al in Ur tot hem kwam. Dit Woord sprak van Christus, in Wie al Gods beloften ja en amen zijn. Hij Zelf is de grootste zegen, die de Heere ooit gegeven heeft in een wereld, verloren in zonde en schuld. Dat licht is

Inhoud

90e jaargang

Nr. 8

- 1 Uitzicht op de komende Christus
- 2 Commentaar: Niet vele wijzen naar het vlees
- 3 Wat is uw naam?:
De namen van Gods kinderen (45)
- 4 Onze studenten
- 5 Bijbelvertalingen in Engeland (2)
- 5 Even maar...
- 6 Het gezin bij Willem Teellinck (3)
- 8 Niet over zonde
- 8 Kerknieuws
- 9 Berichten
- 10 Kerkdiensten

opgegaan in Bethlehem in de Kerstnacht, “een Licht tot verlichting der heidenen” (Luk. 2:32a). Christus zou tot zegen zijn voor alle geslachten des aardrijks. Johannes heeft op Patmos de vervulling gezien: een grote schare, die niemand tellen kon, uit alle volken. Christus zou loon hebben op Zijn arbeid.

Abram heeft van verre Christus gezien en naar Hem uitgezien. Hij leefde in de verwachting van Advent. En u? Heeft Christus voor u al waarde gekregen, zodat u naar Hem leerde uitzien? Dan bent u uw eigen waarde kwijt geraakt, dan bent u een waarde-loze voor God geworden. In de nacht van uw verlorenheid leerde u, wat het zeggen wil, dat er van u uit nooit meer een weg tot God is, omdat zelfs uw beste werken zonde zijn voor God. Maar dan is het Evangelie ook voor u open gegaan, zodat u van verre iets mocht zien van die Zaligmaker. U staat zo van verre, maar toen heeft Hij uw hart ingenomen, zodat er een uitzien kwam naar Hem. O, dat Hij

ook tot uw ziel zou komen! Dat is toen het uitzien van uw hart geworden. Wat een wonder zou het zijn als u werkelijk Kerstfeest zou mogen vieren en met het Kind in de armen het Simeon zou leren nazeggen: “Nu hebben mijn ogen Uw zaligheid gezien.” Wanhoop maar aan uzelf, maar niet aan de Heere. Abram is met Hem niet beschaamd uitgekomen en niemand, die het op hoop tegen hoop van Hem leert verwachten, zal beschaamd worden. Uitzierende harten zullen Kerstfeest vieren. Verlaat dan het Ur van alles buiten Christus maar, om uit te gaan op Zijn spreken.

Kent u dat Adventsuitzien niet? Het is nog genadetijd. De Heere gebruikte Zijn Woord om Abram uit Ur te trekken. Dat Woord komt ook tot u. “Wendt u naar Mij toe en wordt behouden.” Laat het in de Adventsweken dan uw bede zijn: “Heere, wil ook mij trekken door Uw Woord.”

Zeist,

ds. J.J. van Eckeveld

drie keer zoveel atheïsten, terwijl het aandeel van hen die in God geloven een derde kleiner is. Daarbij moeten we bedenken dat in die laatste categorie de inhoud van de geloofsovertuiging zeer uiteenloopt: van (tamelijk) orthodox tot (uiterst) vrijzinnig. Er zullen religieuze joden en wellicht ook moslims onder zijn.

Voorop lopen

Geheel verrassend zijn deze uitkomsten trouwens niet. Ook in vorige eeuwen liepen intellectuelen vaak voorop in het afwijzen en bestrijden van kerk en christendom. Zeker in de bestrijding van het orthodoxe geloof. In andere landen vindt men evenzo onder academici en met name onder hoogleraren velen die zich ongelovig noemen. Dat geldt ook voor de Verenigde Staten, al is de secularisatie daar minder sterk dan in Europa.

Ook vanuit de Bijbel gezien hoeft ons dat niet te verbazen. Paulus wijst er de Korinthiërs op dat niet vele wijzen naar het vlees tot de gemeente behoren. ‘Maar het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou.’ En dat alles ‘opdat geen vlees zou roemen voor Hem’ (1 Kor. 1: 26-29). Zo is in de loop der eeuwen het ware geloof veelal bewaard gebleven onder de eenvoudigen, meer dan onder hen die zich konden beroemen op hun intellectuele gaven en grote geleerdheid.

Daarbij zou het echter niet juist zijn een absolute tegenstelling te maken tussen geloof en wetenschap, tussen Godsvreze en geleerdheid. Dat kan immers samengaan, zoals tal van voorbeelden in de geschiedenis en ook in de Bijbel ons laten zien. Mozes was onderwezen ‘in alle wijsheid der Egyptenaren’ (Hand. 7:22), maar achtte ‘de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom te zijn dan de schatten in Egypte’ (Hebr. 11:26). Paulus had gezeten aan de voeten van Gamaliël, maar brak door Gods genade radicaal met zijn Farizeese godsdienst.

We moeten beducht zijn voor een verstandsgodsdienst, maar God wil het menselijk verstand wel gebruiken in Zijn dienst. ‘Gij zult liefhebben de HEERE uw God met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand’ (Matth. 22:37).

Lastige mensen

In het verleden bestonden onze Gereformeerde Gemeenten in hoge mate uit eenvoudige mensen die maar weinig schoolopleiding hadden gevolgd.

COMMENTAAR

Niet vele wijzen naar het vlees

Bijna de helft (44%) van de hoogleraren in Nederland beschouwt zichzelf als atheïst, zo bleek onlangs uit een onderzoek. Maar een op de zes (17%) verklaarde in een God te geloven. Nu leven we in een tijd waarin het bestaan van God voor velen ongelofwaardig of onwaarschijnlijk is. Toch is het percentage atheïstische hoogleraren opvallend hoog.

Belangrijk hoger in ieder geval dan het atheïsme onder de hele bevolking. Daar noemt een op de zeven mensen (14%) zich atheïst. Een kwart (24%) gelooft in het bestaan van God. De meeste mensen zitten tegenwoordig daar ergens tussenin. Een deel beschouwt zich als agnost. Zij weten niet of er een God bestaat en komen daar rond voor uit. Anderen, en die vormen de grootste groepering, worden wel aangeduid met de term ‘ietsist’. Die typerende benaming is afkomstig van oud-minister Plasterk. Het gaat hier om mensen die geen uitgesproken opvattingen hebben over God en

godsdienst, maar in ieder geval geloven dat er toch wel zoiets moet zijn als een hogere macht. Een op de drie Nederlanders zit in deze hoek.

Alles bij elkaar geeft dat een droevig beeld van een eertijds christelijk land. Opvallend daarbij is ook dat de groep die verklaart in God te geloven, kleiner is dan de groep die desgevraagd uitspreekt tot een kerk (of godsdienstige groepering) te behoren. Dat is altijd nog wel zo’n 40 à 50 procent. Kennelijk is ook bij tal van mensen die zich nog wel tot een kerk rekenen, het geloof in een persoonlijk God verloren gegaan. Met name in de Rooms-Katholieke Kerk treft men dat aan. Onder de hoogleraren vindt dit ietsisme weinig aanhang (5%). Wellicht vinden zij dat dat toch al te zeer van vaagheden aan elkaar hangt en dat je het als intellectueel niet maken kan om je daartoe te bekennen.

We moeten ook constateren dat onze hoogleraren nog veel sterker gesecculariseerd zijn dan de hele bevolking. Er bevinden zich onder hen immers

Vreedzamen

Onderwijzers waren veelal de hoogst opgeleiden. Er was vaak ook een zekere beduchtheid om jongeren die dat wel zouden kunnen, te laten doorleren. Volgens velen gaf dat alleen maar lastige mensen in de kerk, zo het er al niet toe leidde dat ze helemaal met kerk en godsdienst braken, of hun heil zochten in een kerk waar men het niet zo nauw nam.

Inmiddels is het opleidingsniveau in onze gemeenten, vergeleken met een of twee generaties terug, aanzienlijk gestegen. Dat geldt ook voor predikanten en andere ambtsdragers. Dat heeft zeker waardevolle kanten. Zowel voor de interne bezinning, als voor de verdediging van de gereformeerde leer naar buiten.

Maar het is ook onmiskenbaar dat onder hoger opgeleiden de kerkverlating relatief groot is. In de loop der jaren hebben nogal wat studenten en academici die opgegroeid waren in onze gemeenten, daarvan afscheid genomen. Veelal was het ze te eng en te streng. Onmiskenbaar is er ook een grote kloof tussen de waarheid die naar de godzaligheid is en de moderne maatschappij en met name de academische wereld.

Uitverkoop

Daarbij roept de ene studierichting meer vragen en problemen op dan de andere. Denk maar aan de evolutietheorie. Het is niet zonder reden dat in het eerder genoemde onderzoek bleek dat in de biologie en de aardwetenschappen het percentage atheïstische hoogleraren het grootst was. Van de professoren in de biologie noemt bijna tweederde zich atheïst.

De belijdenis van God de Schepper en het geloof in de evolutie zijn in wezen niet te combineren. Prof. M.J. de Vries, hoofdbestuurslid van de Gereformeerde Bond, wees er onlangs in Terdege op dat tegenwoordig ook reformatorische theologen zich gemakkelijk laten meevoeren in evolutionistische denkpatronen. Terecht sprak hij daar van 'een uitverkoop'.

We moeten ons niet laten imponeren door de wetenschap. We moeten er niet van uitgaan dat het wel voldoende is wanneer we maar aan de hoofdzaken van het christelijk geloof vasthouden. We moeten niet denken dat we op die manier het christelijk geloof kunnen redden voor het forum van de moderne cultuur. Een waar geloof houdt alles voor waarachtig wat God ons in Zijn Woord geopenbaard heeft (vr. 21 Heid. Cat.).

Dat geloof is niet gebaseerd op men-

'Zalig zijn de vreedzamen; want zij zullen Gods kinderen genaamd worden.'

Mattheüs 5:9

Christus noemt Gods kinderen hier 'de vreedzamen'. Maar waar vind je nog zulke vreedzamen? In de dagen van Noach was de aarde vervuld met wrevel. Dat is er na de zondvloed echt niet beter op geworden. Paulus geeft ons ontdekkend onderwijs over het menselijk geslacht: 'Hun keel is een geopend graf; met hun tongen plegen zij bedrog; slangenvenijn is onder hun lippen; welker mond vol is van vervloeking en bitterheid; hun voeten zijn snel om bloed te vergieten; vernieling en ellendigheid is in hun wegen en de weg des vredes hebben zij niet gekend.' Door de zonde leven we in een staat van voortdurende onvrede. Oorlog met God en oorlog met de naaste.

Toch zijn er zulke vreedzamen. Dat blijkt uit onze tekst. Zij zijn een vrucht des Geestes. Het gaat hier immers niet over vredelievende mensen zonder meer. Die kom je ook in de wereld wel tegen. Maar dit zijn degenen, die zelf hun wapens van vijandschap moesten leren inleveren. Zij gaan leren dat 'het bedenken des vleses vijandschap is tegen God.' Zij gaan verlangen naar de vrede met God en zien uit naar de vrede met de naaste. Maar de weg naar de vrede is voor hen zo verborgen. Het is voor hen niet gelijk de valse profeten leren. Die genezen de breuk op het lichtste, zeggende: 'vrede, vrede. Doch daar is geen vrede.' De vreedzamen vinden nooit ware vrede buiten de Vredevorst. Hij sprak tot de discipelen: 'vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u; niet gelijkterwijs de wereld hem geeft, geef Ik hem u.' Hij kwam om de vrede te herstellen. Hij werkt deze vrede ook uit in de harten der Zijnen. Het is een grote les om te mogen leren: 'want Hij is onze vrede.'

De vreedzamen hebben niet alleen vrede. Zij zijn ook uit op vrede. Zij jagen de ware vrede na. Dat is heel wat anders dan alles maar over zijn kant te laten gaan om de lieve vrede wil. De dichter zegt:

*Hij die, vol ijdelheid,
Een spoorloos leven leidt,
Wordt met mijn vriendschap niet vereerd,
En huich'laars, die hun vlekken
Schijnheiliglijk bedekken,
Zijn van mijn omgang ver geweerd.*

Zij zullen Gods kinderen genoemd worden. De mensen zullen de vruchten in hen zien. Gods kinderen weten zich aan hen verbonden. Zelfs de wereld zal hen zo noemen. Een mens komt in de vruchten openbaar. Het grootste is: de Heere zal hen Zijn kinderen noemen. Het tegendeel is ook waar. Wie zegt, dat hij God liefheeft, maar zijn broeder haat, die is een leugenaar. Daarin komen de werken des duivels vroeg of laat openbaar. Hier op aarde doen de vreedzamen nog veel teleurstellingen op. Maar straks zullen zij hun wens verkrijgen.

*'t Rechtvaardig volk zal welig groeien;
Daar twist en wrok verdwijnt,
Zal alles door den vrede bloeien,
Totdat geen maan meer schijnt.*

Nunspeet, ds. A. Schot

selijke wijsheid. 'Want de wijsheid dezer wereld is dwaasheid bij God' (1 Kor. 3:19). Wij spreken de wijsheid Gods, bestaande in verborgenheid, die niemand van de oversten van deze wereld gekend heeft, zo schrijft Paulus. Namelijk 'hetgeen het oog

niet heeft gezien en het oor niet heeft gehoord en in het hart des mensen niet is opgeklimmen, hetgeen God bereid heeft dien, die Hem liefhebben' (1 Kor. 2: 7-9).

Apeldoorn,

C.S.L. Janse

Onze studenten

Enkele weken geleden schreven we in ons blad een "Open brief aan jongeren". De brief was weliswaar gericht aan jongeren, maar mocht door alle abonnees en hun gezinnen gelezen worden. Dat is ook gebeurd, onder andere door een meelevende moeder die ons laat delen in haar zorg om de opvang en de begeleiding van met name studerende jongeren. En aan moederwoorden hechten we waarde! De redactie heeft daarom deze brief ter hand gesteld aan 'de Werkgroep voor Studenten van het Deputaatschap voor Kerk, Gezin, Jeugd en Onderwijs'. Dit met het verzoek om te reageren, zowel naar de brieven-schrijver als naar alle anderen die de Open brief gelezen hebben, in het bijzonder onze kerkenraden.

v.a.

Een open reactie op een open brief

Op verzoek van de redactie willen we graag aandacht vragen voor de vragen die staan in de brief van een meelevende moeder: zijn er mogelijkheden om vanuit de kerk contact te onderhouden met jongeren die voor hun studie op kamers gaan wonen? Vragen die niet alleen ouders hebben, maar die ook leefden bij de kerkenraden waardoor indertijd besloten werd zelfs een apart Deputaatschap voor Studerenden in te stellen. Ook al is dit Deputaatschap inmiddels als Werkgroep voor Studenten opgegaan in het (nieuwe) Deputaatschap voor Kerk, Gezin, Jeugd en Onderwijs, de vragen blijven hetzelfde. Het zijn vragen die om een praktische beantwoording vragen.

Hoe houden we als kerk contact met onze studenten, in het bijzonder wanneer zij op kamers gaan wonen?

De brieven-schrijver spreekt uit ervaring. In hun gezin zien zij een van hun kinderen 'afgroeien van de kerk waarin zij gedoopt is'.

Hoe gaat zo iets? Soms merk je het

aan opmerkingen naar aanleiding van de preek, je kunt proberen erop in te gaan en in gesprek te blijven. Soms ook is dat gesprek er niet meer. Wat kan dat met zorg vervullen, zeker als je daarbij op meer punten merkt dat er in de tijdsinvulling en in de contacten met andere jongeren keuzes worden gemaakt die je als ouders niet hebt voorgehouden. Zolang kinderen thuis wonen is er een regelmatig contact mogelijk, wederzijds ben je op de hoogte van wat de ander doet. Maar hoe verloopt dat wanneer de kinderen gaan studeren en op kamers moeten gaan wonen omdat de reisafstand tot de studiestad te groot is?

De moeder schrijft: 'We waren blij dat onze dochter vorig jaar aangaf het fijn te vinden, als dat mogelijk was, bij het huisbezoek aanwezig te zijn. Vooral omdat we toen al onze zorgen over bepaalde ontwikkelingen hadden. Vanwege de lange reisafstand vanaf het studieadres was het daarom niet mogelijk op een doordeweekse dag. We hebben de situatie uitgelegd en meerdere malen gevraagd of het huisbezoek op een vrijdagavond of in een vakantie kon worden afgelegd. We waren erg teleurgesteld toen hiervoor geen enkele mogelijkheid was'.

Een ouderlijk verzoek

Zo komt de "Open brief aan jongeren" terug. Zij wordt beantwoord en zo een ingezonden stuk voor onze kerkenraadsvergaderingen. Niet als een bezwaar of als een klacht, zeker niet. Maar wel als een pijnpunt. Want deze moeder schrijft verder: 'Natuurlijk begrijpen we dat een huisbezoek een kind niet bij de kerk houdt', geen verwijt dus, maar een vraag om: *meeleven en meedragen*. Net zoals in de Open brief aan jongeren het accent gelegd werd op *meeleven en contact*. Het mag toch onder ons niet zijn zoals het spreekwoord zegt 'uit het oog, uit het hart'?

Hoe dan(1)?

Juist omdat de jongeren die op kamers wonen (ook) op ons hart gebonden zijn, zou gezocht kunnen worden naar een geschikte mogelijkheid voor gesprek. Het zal niet in elk geval en voor elk kerkenraadslid mogelijk zijn, maar we hoorden van een kerkenraad die de studenten op vrijdagavond of op zaterdag spreekt en dan in de consistorie. Door zo een persoonlijk gesprek aan te gaan, is er ook ruimte voor typische student-vragen, die niet altijd in gezinsverband of op de catechisatie uitgebreid ter sprake kunnen komen. Ook gebeurt het zelfs dat op verzoek de kerkenraad in de studiestad een kort bezoek bij de student(e) op kamer aflegt. Zo kan het per student een kort gesprek zijn, misschien wel door één ambtsdrager als pastoraal gesprek. Daarnaast zijn er ook steeds meer kerkenraden die bij het begin van het studiejaar een eigen bijeenkomst beleggen met hun studerende leden. Dit als ondersteuning en als aanvulling op de kringen van de Werkgroep voor Studenten. De sleutel bij al deze suggesties is: *laten merken dat er een open deur en een luisterend oor is voor alles wat zij meemaken*.

Hoe dan (2)?

We eindigen weer met de woorden van de moeder dat we al ons persoonlijk en ons ambtelijk tekort mogen neerleggen bij de Heere, Hem onze nood bekend mogen maken zoals we dat lezen in Klaagl. 2:19: 'Maak u op, maak geschrei des nachts, in het begin der nachtwaken, stort uw hart uit voor het aangezicht des Heeren als water; hef uw handen tot Hem op voor de ziel uwer kinderkens.' En: wat zou het groot zijn wanneer de grote Hoorder van het gebed moed en kracht zou geven zoals Hij dat gaf aan deze wenende Jeremia: 'Zo zegt de HEERE: bedwing uw stem van gewezen en uw ogen van tranen; want er is loon voor uw arbeid, spreekt de HEERE; want zij zullen uit des vijands land wederkomen. En er is verwachting voor uw nakomelingen, spreekt de HEERE' (Jer. 31: 16,17).

G. van der Hoek
secretaris Werkgroep voor
Studenten van het Deputaatschap
Kerk, Gezin, Jeugd en Onderwijs

2

Bijbelvertalingen in Engeland

William Tyndale

Ongeveer tweehonderd jaar na Wycliffe leefde de Engelsman William Tyndale (1494-1536), afkomstig uit Gloucestershire. Hij studeerde theologie in Oxford en Cambridge en ontving de priesterwijding. Vervolgens werd hij huiskapelaan bij een rijke heer, sir John Walsh. In diens kasteel sprak hij met geestelijken, die op bezoek kwamen. Er ontstond onmin, want de kapelaan wees op grond van de Bijbel hun dwalingen aan. Het verdere verloop was voorspelbaar: uiteindelijk werd hij ontslagen.

Inmiddels overwoog Tyndale de Bijbel te vertalen en ging naar de bisschop

van Londen om dit te bespreken. Tyndale veronderstelde dat de bisschop hem zou aanmoedigen. Maar het viel tegen: die dreigde hem te arresteren, want een Bijbel in het Engels zou tot ketterij leiden! Zelfs vooraanstaande humanisten, bijvoorbeeld Thomas More, dachten daar zo over. Maar Tyndale sprak tot de geestelijken: 'Indien God mijn leven spaart, zal ik voordat mijn jaren voorbij zijn ervoor zorgen dat een jongen die de ploeg hanteert, evenveel van de Schriften weet als u.' De Londense lakenkoopman Humphrey Monmouth fungeerde als sponsor voor het drukwerk, hoewel het vertalen en uitgeven van de Bijbel was

Even maar...

Soberheid

Thomas Watson schrijft ergens, dat een prediker van Godswege zal weten, *dat, wat* en *waar* hij moet preken.' Het gaat nu om het laatste, dus welke gemeente hij moet dienen.

Het gaat daarbij om het innerlijk getuigenis van de Heilige Geest. Dat ligt heel teer en persoonlijk. Ook als het de vraag betreft wáár gepreekt moet worden. Daarbij kan een domineesvrouw of een kind van God ons niet raden. Het gaat niet om een 'mooi verhaal' bij beroepingswerk maar om zaken die voor Gods aangezicht worden beleefd en beslist.

Hoe wezenlijk is dit om later te kunnen zeggen: 'Heere, het was toch Uw weg dat ik hier naar toe moest? Wilt U me dan ook helpen?' Elke gemeente ligt immers buiten het paradijs en we nemen onszelf overal mee naar toe. Daarom is het zo belangrijk dat de motieven van het aannemen van het beroep

open liggen voor Gods heilig aangezicht, en dat we op geen enkele wijze zelf de hand daarin hebben gehad. Wat luistert dat nauw!

We kunnen een beroep uitlokken met opmerkingen als: 'Er mocht gemakkelijk gepreekt worden. Wat was er een aandacht. Er waren afnemers. Wat kon ik het Woord hier nog kwijt...' Laten we als gemeente, kerkenraad en beroepene ons maar sober uitlaten over onze worstelingen in het verborgene. Eén woord 'nog' bijvoorbeeld is genoeg. Zoals in 'dit keer hadden we *nog* geen vrijmoedigheid om het beroep aan te nemen'. Het nodigt uit om de predikant opnieuw te beroepen. Kunnen we dat voor Gods aangezicht verantwoorden? Of hebben we er zelf op deze manier toch de hand in? Mensen hoeven niet in den brede te weten wat er in dankbrieven wordt geschreven. Als de *Heere* het maar weet.

Dit besef zou ons voortdurend

moeten bezetten, en mensengunst zou ons minder moeten deren. Als het recht ligt zullen de vruchten getuigen van het feit dat blijven of gaan uit God was. Niet onze 'verhalen', noch mondeling, noch schriftelijk. Eenvoud en soberheid blijven hier geboden. Bedaardheid en waarheid zijn van de Geest. De enige plaats waar de predikant spreekt over zijn beroep is zijn bidvertrek. Onze belijdenis drukt de ernst zo uit, dat vroeg of laat 'de verborgenheden en geveinsdheden der mensen openbaarlijk voor allen ontdekt zullen worden' (NGB 37), en 'zo moet zich een iegelijk wel wachten door onbehoorlijke middelen zich in te dringen, maar is schuldig de tijd te verwachten, dat hij van God beroepen wordt, opdat hij getuigenis hebbe van zijn roeping, om van haar verzekerd en gewis te zijn, dat ze van de Heere is' (NGB 31). Dat geeft rust, zelfs in de storm!

v.a.

verboden. Wie het waagde, riskeerde de doodstraf. Tyndale ging door en maakte gebruik van de in 1516 door de Nederlander Erasmus verzorgde Griekse uitgave van het Nieuwe Testament.

In 1524 reisde Tyndale via Hamburg naar Wittenberg, want in Engeland was hij niet langer veilig. Hij sprak met Luther en bij Melanchthon bekwaamde hij zich in het Hebreeuws. De geschriften van de Zwitser Huldrych Zwingli maakten ook indruk op hem.

William Tyndale

Luthers invloed op Tyndale blijkt bijvoorbeeld uit het vertalen van "ekklèsia" en "presbuteros". Waar Engelse roomsen spraken van "church", vertaalde Tyndale dit door "congregation" (vergadering of gemeente). "Priest" werd bij hem "senior" (oudste of ouderling). Tyndale werd bij zijn werk geholpen door de ex-franciscaan William Roy.

Eind vijftiende eeuw was de boekdrukkunst uitgevonden: een grote stap vooruit bij de verspreiding van Gods Woord. De Duitser Gutenberg zorgde in 1456 voor de eerste gedrukte Bijbel ter wereld, de Latijnse Vulgata. Tyndale verbleef enige tijd in Antwerpen, waar hij verder vertaalde. In 1526 werd te Worms zijn Engelse uitgave van het Nieuwe Testament gedrukt. De oplage bedroeg 6000 stuks. Daar er nog geen uitgeversrechten bestonden, verscheen kort daarop bij Christoffel en Hans van Endhoven een herdruk. Kooplui investeerden in het vertaal-, druk- en transportproject. Exemplaren van het Nieuwe Testament werden door Nederlanders naar Engeland gesmokkeld tussen graan,

wol en in vaten. Dat deed bijvoorbeeld de koopman Jacob van Meteren. Bisschop Tunstall van Londen liet elk gevonden exemplaar direct vernietigen, terwijl zijn verblinde collega van Canterbury er zoveel mogelijk opkocht om ze te verbranden. Met het daarvoor betaalde geld werden echter opnieuw, zelfs beter gedrukte, exemplaren op de markt gebracht.

In 1530 was het Oude Testament gedeeltelijk klaar. Steeds bleef Tyndale bezig met vertalen en verbeteren. Omwille van zijn veiligheid verhuisde hij vaak en werkte in vochtige, koude kelders en kamers. Maar de vijand zat niet stil. Vanuit Engeland spoorde de inquisitie hem helaas op. De procureur was in het complot betrokken en ontdekt werd dat Tyndale bij de koopman Thomas Points woonde.

Een zekere Henry Philips speelde de judasrol en veinsde vriendschap. William Tyndale gaf hem twintig gulden, daar hij z'n beurs verloren zou zijn. Tyndale werd uitgenodigd voor een heerlijke maaltijd, maar werd gearresteerd, waarna hij zes 500 dagen gevangen zat.

Op 6 oktober 1536 heeft men hem in het Zuid-Nederlandse Vilvoorde verbrand. In zijn laatste gebed smeekte hij: 'Heere, open de ogen van de koning van Engeland'.

Al eerder zuchtten in Londen Humphrey Monmouth en Tyndales' broer John in de gevangenis wegens hun rol bij de bijbelverspreiding. Zij werden niet gedood. Wel is John demonstratief door de straten van Londen gevoerd. Hij moest omgekeerd op een paard zitten en daaraan waren exemplaren van het Nieuwe Testament bevestigd en een bord waarop

stond: 'Ik heb tegen de koning gezondigd'.

Miles Coverdale (1488-1569) zette de vertaalarbeid van William Tyndale voort, speciaal voor Anna Boleyn, de echtgenote van Hendrik VIII. Hij droeg zijn werk aan haar op, in het besef dat "queen Anne" de kerkhervorming niet afwees. Zij ontving eveneens een schitterend ingebonden Bijbel. Coverdale raadpleegde zowel de Vulgata als de vertaling van Luther, maar zorgde niet voor inleidingen en kanttekeningen.

In 1535 was er een complete Bijbel in het Engels vanuit de grondtalen gereed. De kunstenaar Hans Holbein verzorgde een fraaie titelpagina. De gewenste koninklijke goedkeuring bleef echter uit, daar Anna Boleyn inmiddels in ongenade was gevallen bij Hendrik VIII. Coverdale berijmde ook de Psalmen, die in het *Book of Common Prayer* zijn opgenomen. Veel Nederlanders beluisteren graag de (koo)rzang van de Anglicaanse Kerk. Zij horen dus het werk van Coverdale aan!

Wat heeft Engeland veel te danken aan William Tyndale, die een eenvoudig middel in Gods hand was om de Bijbel aan het volk te schenken. In Londen, op het Embarkment aan de Theems, staat zijn standbeeld. Een groter monument is ongetwijfeld de vertaling zélf.

Tyndale was een godvrezend, geleerd man, die nauwkeurig te werk ging, maar zijn arbeid met de marteldood moest bekopen!

(wordt vervolgd)

Zwijndrecht, dr. C.R. van den Berg

3

Het gezin bij Willem Teellinck

Tijdens zijn verblijf in Banbury bij de puriteinen in 1604 was Teellinck intensief in aanraking gekomen met de huisoefeningen. Bij de Nadere Reformatie van het gezin gaat hij uit van dit puriteinse model. Hij beroept zich daarvoor op het voorbeeld van Filemon, Aquila en Priscilla en hun huisgemeente (Rom. 16:3-5). De nadruk valt op het gedetail-

leerd vormgeven van een christelijke dagindeling. De goede huisorde kent naar het voorbeeld van David (Ps. 55:18) en Daniël (Dan. 6:11) drie tijden, waarop ouders, kinderen en huispersoneel bezig zijn met heilige oefeningen. Daar we allen van nature geheel verdorven zijn, kan alleen de alvermogende hand van God daaraan een zegen verbinden.

De momenten van de dagindeling

De dagindeling zelf kent een achttal momenten, die ik beknopt weergeef.

1. *Het begin van de dag.* Iedereen die dat naar leeftijd en ontwikkeling kan doen, zoekt Gods aangezicht in een persoonlijk gebed. Ook onderzoekt men een Bijbelgedeelte. Om te bevorderen dat men met aandacht leest, informeren vader en moeder naar het hoofdstuk dat ieder gelezen heeft en naar de inhoud daarvan. Het een en ander gebeurt kennelijk tijdens het ontbijt.

2. *De godsdienstige overwegingen van de huisvader.* Hij raadt ieder - voor of tijdens het ontbijt - aan om bij het wakker worden de bijzondere grote genade en vriendelijkheid te overdenken, die zich uitstrekt tot zulke onwaardige zondaren en zondaressen. Ieder wordt opgewekt om het bitter lijden van Christus en het voorbeeld van Zijn godzaligheid opnieuw te overdenken. Dat moet leiden tot het besluit om zich de gehele dag christelijk te gedragen. Daartoe is ieder verplicht door de Heilige Doop en enkelen ook door het Heilig Avondmaal. Het dient de hele dag te gaan om het aanleven van de Heere, het vermijden van alle kwaad en het nakomen van alle heilige plichten. En dat al de dagen van het leven, opdat zij zich in het uur van de dood, die ons altijd met grote stappen nadert, aan de Heere kunnen opdragen.

Het goed verrichten van onze beroepsarbeid is een door God verordend middel om ons in de godzaligheid te oefenen en daarin vorderingen te maken.

3. *Het dagelijks werk.* Dit wordt nu door iedereen met toewijding ter hand genomen. Het goed verrichten van onze beroepsarbeid is een door God verordend middel om ons in de godzaligheid te oefenen en daarin vorderingen te maken.

4. *De onderbreking van het dagelijks werk ter bezinning.* Evenals in de vroege morgen komen ouders, kinderen en huispersoneel op een geschikt moment bijeen om de algemene huisoefeningen te houden.

5. *De onderbreking van het dagelijks werk ter ontspanning.* Dat vindt niet alleen plaats voor het gebruiken van de maaltijd, maar ook enkele keren per week om adem te scheppen. Wel

moet deze tijd niet te lang zijn, omdat ontspanning immers dient tot het slijpen van het werktuig. Ze moet worden geheiligd met gesprekken over stichtelijke onderwerpen.

6. *Het bewijzen van barmhartigheid.* In de loop van de dag moet ook enige tijd worden uitgetrokken voor het bewijzen van barmhartigheid aan elendigen. Het geweten van de huisgenoten moet op deze wijze worden gevormd. Ze moeten er steeds naar streven om tijd en genegenheid te hebben om deze dingen te doen.

7. *De afsluiting van de dag in gezinsverband.* Het einde moet het werk kronen. Onmiddellijk voor of na het avondeten vinden er weer huisoefeningen plaats. Daarbij behoren naast het gebed, het lezen van het Woord, gesprekken over godsdienstige onderwerpen en ook de huiscatechisatie en de herhaling van preken.

8. *De persoonlijke afsluiting van de dag.* Iedere huisgenoot moet ook voldoende tijd hebben om zichzelf te beproeven en te onderzoeken hoe men zich in de loop van de dag tegenover de Heere heeft gedragen 'om zich vervolgens aan God op te dragen en na in alles verzoening met God gevonden te hebben, zich als aan de boezem Gods te slapen te leggen.'

Bij alle huisoefeningen moet men erop toezien, dat de jongere en oudere kinderen met aandacht meedoen binnen de gaven en mogelijkheden die zij hebben ontvangen. Men moet hun vragen wat zij opgemerkt hebben in de godsdienstige oefeningen, het gelezen Bijbelgedeelte of uit het gebed, dat is gedaan. 'Wanneer dit dagelijks met het gezin en het huispersoneel gewetensvol in praktijk wordt

gebracht, dan bewerkt dit een ongehooflijk (grote) indruk in de harten van de kinderen, waardoor de vreze Gods toeneemt, er een hoogachting voor goddelijke zaken komt en men aan de wereld afsterft.'

Over de huiscatechisatie

Bij de afsluiting van de dag komt in het gezin ook de huiscatechisatie aan de orde. Dat was een geliefd thema tijdens de Nadere Reformatie. In de tijd van Teellinck ontbrak de kerkelijke catechisatie vrijwel geheel. Daarom werd de plicht van ieder gezinshoofd om zijn huisgenoten catechetisch onderwijs te geven, door de Middelburgse prediker beklemtoond met een nadrukkelijk beroep op Genesis 18:19. Hij schreef voor dit doel in 1618 het zeer uitvoerige *Huys-boeck*, dat meer dan genoeg stof aanreikte voor het onderwijs door de vader en overvloedig voorzien was van korte vragen en antwoorden: 1011 in totaal. Al spoedig bleek dat laatste iets te veel van het goede te zijn. Het boek was bedoeld om de gezinshoofden te stimuleren om hun kinderen en het huispersoneel kennis bij te brengen van de bijbelse leer en met name ook van de praktijk der godzaligheid. Daarbij vormde het recent verschenen *Kort begrip* van ds. H. Faukelius, dat in Middelburg in gebruik was, het uitgangspunt.

Teellinck signaleerde een algemeen gebrek aan kennis, dat de opwas in de genade in de weg stond. Hij ontmoette veel opgroeiende christenen, die geestelijk gezien veel weg hadden van achternakomertjes. Ze werden in hun jeugd niet gevoed met de gezonde melk van Gods Woord. Ze bleven gewoonlijk hun leven lang mager en schriel van gestalte.

(wordt vervolgd)

Dordrecht, ds. M. Golverdingen

"Ik weet zeker dat het beter is ziek te zijn, mits Christus aan het ziekbed komt, de gordijnen terugtrekt, en zegt: "Houd moed, Ik ben uw heil", dan gezond, flink en sterk te zijn en nooit een bezoek van God te ontvangen".

Samuël Rutherford

Niet over zonde

In het dagblad Trouw stond onlangs een boeiend verslag van een orthodoxe stadskerk die groeit en bloeit omdat studenten er zich thuis voelen. In eerste aanleg vind ik dergelijke artikelen altijd leerzaam.

Het is geen geringe opgave om in onze tijd jonge mensen te binden rond het Woord van God. Het heeft, denk ik, wat te zeggen als op zondagmorgen een kerk vol zit met jongeren die de boodschap van het Evangelie willen horen. Daar mag best de nodige inspanning voor gedaan worden. Een prediker heeft in dergelijke omstandigheden de moeilijke taak om Gods Woord te brengen, de Schriften te ontsluiten, het Woord aan het hart van mensen te leggen, in taal en woordgebruik eerbiedig maar ook verstaanbaar te zijn. Allemaal zaken waar veel aandacht aan geschonken moet worden. En goed om daarover na te denken.

Toch viel het artikel in Trouw niet mee. Laat ik een kenmerkend zinnetje uit het artikel overnemen. "Laatst sprak ik nieuwe mensen. Het was ze opgevallen dat het woord zonde in de drie maanden dat ze hier kerkten nog nooit was gevallen." Zo'n zinnetje geeft stof tot nadenken. Uiteraard kan het zijn dat een bepaald woordje niet wordt genoemd. Ook moeten we oppassen dat we het woord zonde gebruiken zonder dat we eigenlijk weten wat het inhoudt of handen en voeten geven. Als Nathan naar David moet in verband met zijn zonden tegen Uria, dan weet David heel goed waar de schoen wringt. Hij is die man! Hij heeft gezondigd tegen God, door zijn daden en gedachten. Zonde is niet een abstract begrip maar een diepe last die, als het goed is, drukt in ons leven. Maar nu de gedachte dat drie maanden een dergelijk woord in de prediking niet is genoemd.

Kan dat eigenlijk wel? Wie de concordantie opslaat, die weet dat dit woord een kernbegrip is in de Bijbel. Zonde en genade hangen onlosmakelijk met elkaar samen. Zou er dan al die maanden ook niet over genade gesproken zijn? Genade is toch het tegenover-

gestelde van zonde. Genade schittert toch tegen de achtergrond van onze schuld en doemwaardigheid? Kan er zonder zonde eigenlijk ook wel recht over Christus en Zijn werk gepreekt worden? Dat zijn zomaar vragen die rijzen.

De kerk in Nederland bevindt zich in een diepe crisis. Dat raakt alle kerken, onze gemeenten eveneens. Maar de oplossing voor die crisis is niet het

weglaten van kernbegrippen in de prediking. Juist het tegenovergestelde is nodig. Een krachtige prediking van zonde en genade is nog steeds het middel dat Gods Geest wil gebruiken tot opbouw van Zijn gemeente. Laten we daar als predikers ons biddend mee bezighouden. Laten we daar als hoorders ook verlegen om zijn. Juist door die verkondiging wordt, zo leert onze belijdenis, de genade medegedeeld (DL 3/4:17). Of, om het met de woorden van Johannes de Doper te zeggen: Ziet het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt! Dat is het kerngetuigenis van Gods Woord. Daarop wordt de kerk gebouwd. Ook anno 2011. Ook academici in een grote stad.

Amersfoort,

ds. W. Visscher

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK BEROEPEN

Te Hoogvliet i.c.m. Spijkenisse:

ds. M. Karens te Werkendam;

Te Lisse: ds. W. Visscher te Amersfoort;

Te Sheboygan (U.S.A.):

ds. G.M. de Leeuw te Ridderkerk;

Te Tholen: ds. A. Schot te Nunspeet.

BEDANKT

Voor Randburg (Zuid-Afrika):

ds. G.M. de Leeuw te Ridderkerk;

Voor Oosterland:

ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;

Voor Sunnyside (U.S.A.):

ds. H. Hofman te Sioux Center (U.S.A.).

■ BEËINDIGING AMBTELIJKE ARBEID

De Prediker zegt in hoofdstuk 3:1 "Alles heeft een bestemde tijd, en alle voornemen onder de hemel heeft zijn tijd." Dat geldt ook voor het werk van Gods knechten.

Op 1 oktober 1969 mocht ik de herdersstaf opnemen in mijn geliefde gemeente Leiderdorp waar ik na 30 jaar dienen de herdersstaf ook weer heb neergelegd en met emeritaat ging.

Vervolgens gaf de Heere toch dat ik gedurende ruim 12 jaar zondag aan zondag mijn liefste werk nog mocht doen, het prediken van Gods Woord.

Toch zal daar nu ook een einde aan ko-

men. Door Gods goedheid mocht ik een hoge leeftijd bereiken. De gevolgen van die hoge leeftijd nopen mij om mijn arbeid in het voorgaan in de gemeenten per 1 januari 2012 te beëindigen. De Heere zegt "het is genoeg". De eeuwigheid zal de vrucht op het verrichte werk openbaren.

Op 31 december 2011 hoop ik in de gemeente Leiderdorp een laatste dienst te vervullen op de oudejaarsavond. De tot die datum afgesproken preekbeurten hoop ik, als de Heere het geeft, nog te vervullen. Alle afgesproken preekbeurten vanaf 1 januari 2012 komen hiermee te vervallen. De Heere Die mij tot nu toe kennelijk bijstond, moge Zijn ondersteunende rechterhand ook in de onbekende toekomst doen ervaren. Onderherders leggen hun werk neer, maar de Koning van de Kerk gaat door met Zijn Kerkvergaderend werk. Hij geve dat Zijn Koninkrijk moge komen, ook in de kring van de gemeenten die ons lief waren en zijn, opdat in die weg Zijn Naam worde geheiligd.

U hartelijk groetend vanuit Leiderdorp,
ds. R. Boogaard

■ AANGEPASTE KERKDIENTST TE GENEMUIDEN

Op **zaterdag 26 november** zal in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente

van Genemuiden een aangepaste kerkdienst worden gehouden voor mensen met een verstandelijke handicap. In deze dienst, die om 14.30 uur begint, hoopt ds. C. Hogchem voor te gaan en te spreken over: een melaatse genezen, n.a.v. Markus 1:39 t/m 45. Iedereen is van harte welkom.

■ DOVENDIENST TE GOUDA

Op **zaterdag 26 november** hoopt stud. J. van Laar voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe Oostzijde 2b. Deze dienst begint om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

■ INSTITUERING Geref. GEMEENTE SLIEDRECHT

Op **vrijdag 2 december** zal de Gereformeerde Gemeente te Sliedrecht geïnstituëerd worden. In de kerkdienst, waarin ds. W.J. Karels zal voorgaan, zullen de gekozen ambtsdragers worden bevestigd. Deze dienst vangt aan om 19.30 uur en zal worden gehouden in het nieuwe kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente Sliedrecht, de Boazkerk, Rondo 325, 3363 LB Sliedrecht.

■ JONGELUI EN OUDERS VAN STUDERENDEN IN AMSTERDAM

Zoals bekend uit vele publicaties is de noodzaak om als gemeenten aandacht te hebben voor onze jongeren meer dan ooit aanwezig. Het volgen van catechetisch onderwijs is één van de manieren om daar praktisch uitvoering aan te geven. Om die reden is er in Amsterdam, waar veel jongeren studeren, in de evangelisatiepost "bij Simon de Looier", Looiersgracht 70-72, gelegenheid om catechetisch onderwijs te volgen. De catechisatie wordt op maandagavond gegeven om 20.00 uur door ouderling G.C. van Brummelen van de Gereformeerde Gemeente van Zaandam. Wij roepen de jongeren op van deze gelegenheid gebruik te maken. Ouders, spreek met uw studerende kinderen over het volgen van de catechisaties in de stad Amsterdam. U kunt contact opnemen per telefoon 0615496847 of per email: gcvanbrummelen@kliksafe.nl

Kerkenraad Geref. Gemeente
Zaandam

■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2011

Pag. 233, **gemeente KORTGENE**.
Scriba is nu: A.G. van der Maas,
Scherpenisseweg 1, 4491 PL
Wissenkerke, tel. 0113-30-21-61.

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS THOLEN 19 SEPT. 2011 NIEUWERKERK

De vergadering wordt namens de roepende kerk van Stad aan 't Haringvliet geopend door ds. J. Schipper. Hij laat zingen Ps. 25:2, leest Richteren 14:1-9 en gaat voor in gebed. Daarna memoreert hij de volgende gebeurtenissen:

Op 24 januari is overleden J. Bal (76) te Ooltgensplaat, ouderling van 1976-2004. Op 6 september overleed C. Kieviet (91), ouderling te Herkingen, gedurende een drietal periodes, n.l. van 1964-1979, van 1981-1988 en van 1997-2005, totaal 30 jaar.

Op 15 september overleed br. Joh. Tannis (78), die de gemeente van Ouddorp heeft gediend in het ambt van diaken van 1977-1983 en als ouderling van 1983-1999, totaal 22 jaar.

Diaken M.C. v.d. Slikke te Poortvliet herdacht op 23 januari het feit, dat hij 45 jaar geleden in het ambt werd bevestigd, door nu wijlen ds. A. Kok, destijds predikant te Poortvliet.

Op 16 maart mocht ds. J. Schipper zijn 12 ½ jarig ambtsjubileum herdenken.

Oud. A. Boone te Nieuwerkerk herdacht 25 jaar als ambtsdrager te hebben mogen dienen. K. Korpershoek te Middelharnis was 30 jaar diaken.

Op vrijdag 30 april werd aan oud. J.A. Kardux te Dirksland een koninklijke onderscheiding als lid in de Orde van Oranje-Nassau uitgereikt.

Hierna spreekt de tijdelijke preses enkele woorden n.a.v. Richteren 14:9 *En hij nam dien in zijn handen en ging voort, al gaande en etende; en hij ging tot zijn vader en tot zijn moeder, en hij gaf hun daarvan en zij aten, doch hij gaf hun niet te kennen dat hij den honing uit het lichaam van de leeuw genomen had.*

Alvorens het moderamen wordt samengesteld, wordt schriftelijk gestemd voor de functie van quaestor, daar ouderling M. v.d. Berge om gezondheidsredenen

zijn ambt heeft neergelegd. Met meerderheid van stemmen wordt gekozen ouderling J. Bosman van Stad aan 't Haringvliet.

Vervolgens wordt het moderamen als volgt samengesteld: ds. S. Maljaars, preses; oud. B. Both, scriba, ds. J. Schipper en oud J.W. Jelier, assessoren en oud. J. Bosman, quaestor.

De classis benoemt een commissie die enerzijds tot taak heeft om advies uit te brengen aan de classis aangaande de zorg over de ambtsvervulling in de gemeente Sint Philipsland en die anderzijds de kerkenraad begeleidt bij de verdeling van het ambtelijk werk. De commissie bestaat uit de predikanten E. Bakker (consulent), alsmede de diakenen M. Geluk (Tholen) en E.P.J. de Ruyter (Sint Philipsland). De commissie zal in de januari-vergadering van de classis advies uitbrengen over de mogelijkheden van het voortbestaan van de gemeente.

A. Koppert te Oosterland heeft zijn ambt neergelegd en als gevolg daarvan zijn werk als catecheet aangepaste catechisatie in de classis Tholen. Ook ouderling S. Maljaars te Tholen acht de tijd gekomen om zijn arbeid als zodanig te beëindigen. Besloten wordt L. Koppert te Oosterland en J.C. Bazen te Tholen te verzoeken deze plaatsen te willen innemen. Daar laatstgenoemde deze benoeming niet kan aanvaarden, zal J.J. v.d. Waerdt te Tholen worden gevraagd.

De rapporten kerkvisitatie "Flakkeese" gemeenten worden door de ouderlingen J.A. Kardux, A.N. v.d. Hoek en B. Both voorgelezen en daarna besproken.

De gemeente van Tholen wordt aangewezen als roepende kerk voor een vergadering op 18 januari 2012 te Nieuwerkerk.

Tenslotte eindigt oud. J.W. Jelier met dankgebed, nadat nog is gezongen Ps. 43 : 3.

B. Both, scriba

BERICHTEN

■ WEER LEVERBARE UITGAVEN

Door de grote belangstelling waren de uitgaven "In goede orde" en "Zijn verbond en woorden" enige tijd uitverkocht. Inmiddels heeft er een herdruk plaats-

gevonden en zijn deze uitgaven weer verkrijgbaar bij het Kerkelijk Bureau, Houttuinlaan 7, 344 7 GM Woerden, tel. 0348-489900, e-mail kbagg@cbgg.nl

■ BOEKENBEURS TE LEIDERDORP

Op **zaterdag 3 december** zal de zendingcommissie van Leiderdorp een tweedehands boekenbeurs houden in het verenigingsgebouw Irene, Hoofdstraat 82, aldaar. De beurs duurt van 10.00-14.00 uur.

De opbrengst is voor de zending. Van 10.00 tot 14.00 uur.

■ ZANGAVONDEN

Breda

Kerstzangavond op **vrijdag 2 december**, aanvang: 20.00 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Breda, Vriesdongen 1, m.m.v. het mannenkoor 'Jeduthun' uit Krabbendijke. Opening/sluiting/appelwoord door evangelist A. van Setten.

Goes

Kerstconcert (met samenzang) op **woensdag 21 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Maria Magdalenakerk te Goes, m.m.v. het Groot Zeeuws Jongerenkoor, het mannenkoor Elim uit 's Gravenpolder en Pieter Bakker: orgel. Leiding: student P.D. den Haan. Reserveeren wenselijk: www.peterwildeman.nl. Collecte voor de Jeugdbond.

Middelburg

Kerstconcert (met samenzang en instrumentale intermezzi) op **vrijdag 9 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Nieuwe kerk te Middelburg, m.m.v. het Groot Zeeuws Jongerenkoor, het kinderkoor "Klein maar dapper" uit Aagtekerke, Peter Wildeman die een kerstcantate ten gehore zal brengen en organist Joost van Belzen. Leiding: ds. D.W. Tuinier. Reserveeren wenselijk: www.peterwildeman.nl. Collecte voor de Jeugdbond.

Waarde

Koor- en samenzangavond, te organiseren door de Ring Zeeland van de bond van zangverenigingen van de Geref. Gemeenten, op **vrijdag 2 december**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Waarde, m.m.v. het jeugdkoor "Jong Asaf" uit Goes, jeugdkoor "Blijde Stemmen" uit Middelburg-C en het gemengd koor "Crescendo" uit Tholen. Collecte t.b.v. de MAF. Opening/sluiting door ouderling C.J. Ruissen.

■ OUDERAVOND HELPENDE HANDEN AFD. VELUWE

Helpende Handen afd. "Veluwe" organiseert op **donderdag 1 december** een ouderavond voor ouders van kinderen met gedragsproblemen, die in de eerste plaats bedoeld is om een stukje ondersteuning te bieden en daarnaast ook voor het onderlinge contact.

Lezing door mevr. Theresia van Bale-Oudshoorn over: (H)erkenning van gedragsproblemen.

Theresia is werkzaam in het onderwijs en in de zorg, met name gericht op kinderen met gedragsproblemen. Ook hoopt Ineke Roggeveen-Rijsdam aanwezig te zijn, die vrijwilligster is van de contactgroep autisme. Beiden zijn vanuit hun privé-situatie bekend met gedragsproblematiek en autisme.

Locatie: een zaal van het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Elspeet, Nachtegaalweg 11. Aanvang: 19.30 uur.

Helpende Handen nodigt deze ouders uit om deze ouderavond bij te wonen.

I.v.m. de organisatie wordt verzocht uw komst te melden bij het secretariaat: mjfolmer@kliksafe.nl of tel: 0577-492241.

■ BIJEENKOMST VERENIGING 'EEN HANDREIKING' TE GOUDA

De reformatorische vereniging "Een handreiking" voor familie van psychisch zieken, houdt op **zaterdag 26 november** haar landelijke dag in het gebouw van het Driestarcollege te Gouda. Spreker is dhr. T. de Jong, over: "Mag ik er ook (nog) zijn...en hoe dan?"

Deze vereniging heeft als doelstelling het bevorderen van onderlinge contacten tussen de leden, het geven van advies en voorlichting en het behartigen van de belangen van de leden.

Voor meer informatie over de vereniging kunt u onze website raadplegen: www.eenhandreiking.nl

■ KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Op 4 november 2011 ontving mevr. N. van Hartingsveldt-Burgers een koninklijke onderscheiding. Zij is benoemd tot lid

in de Orde van Oranje-Nassau. Deze onderscheiding werd haar door onze burgemeester mevr. L.M. Huizer uitgereikt tijdens een bijeenkomst in de Sebaal van de Seba-kerk van de Geref. Gemeente te Krimpen a/d IJssel ter gelegenheid van haar afscheid van het bestuur van Dovenzorg.

Mevr. Van Hartingsveldt heeft o.a. 36 jaar als penningmeester deel uitgemaakt van het bestuur van Dovenzorg Gereformeerde Gemeenten. Wij willen haar van harte feliciteren met deze koninklijke onderscheiding. De Heere heeft haar een zo lange periode de krachten en de inzet gegeven om dit werk met veel liefde en betrokkenheid te kunnen en te mogen doen. Het past ons Hem de eer daarvoor toe te brengen.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Krimpen a/d IJssel

■ PROMOTIE

Op 9 november promoveerde de heer D. F. de Korne tot doctor aan de V.U. te Amsterdam. Zijn promotieonderzoek, genaamd "Divergent sight – Studies on the application of industrial quality and safety improvement methods in eye hospitals", is gedaan vanuit het oogziekenhuis te Rotterdam en is erop gericht om te komen tot verbetering van in ziekenhuizen toe te passen kwaliteits- en veiligheidsmethodes. Wij feliciteren hem en zijn vrouw van harte met het behalen van de doctorsgraad en spreken de wens uit, dat dit onderzoek onder Gods zegen mag zijn tot verbetering van hulp aan patiënten.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Rotterdam-Centrum

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 27 NOVEMBER 2011

Aagtekerke 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Aalst 9.00 en 14.30 uur stud. J. van Laar; Alphen a/d Rijn 10.00 uur ds. J. Driessen en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam-Noord 10.00 en 17.30 uur ds. B. Labee; Apeldoorn 10.00 uur ds. J. Karels en 15.00 uur ds. G. van Manen; Arnhem 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de

Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. G. Mouw; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 19.00 uur ds. P. Mulder; Bodegraven 15.30 uur ds. W. Harinck; Boskoop 16.30 uur ds. G. Clements; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken; Delft 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Deventer 18.30

uur ds. R. Kattenberg; Dinteloord 10.00 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 19.00 uur ds. M. Joosse; Ede (Verl. Maanderweg 33) 12.15 en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 19.00 uur stud. C. van Ruitenburger; Enkhuizen 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 18.00 uur ds. A.P. Baaijens; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.00 en 15.00 uur leesdienst; 's-Gravenhage 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. E. Hakvoort; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. J. van Rijswijk; Groningen 16.00 uur ds. K. Boeder; Hardinxveld-Giessendam 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hellevoetsluis 10.00 en 18.00 uur stud. S.W. Janse; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Hilversum 10.00 en 17.00 uur ds. J.W. Verweij; Hoofddorp 18.30 uur ds. A. Verschuure; Hoogeveen 19.00 uur ds. K. Boeder; Hoogvliet 17.00 uur ds. J. Mijnders; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. J.S. van der Net; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; Kapelle-Biezeling (in Sionkerk te Goes) 11.30 uur leesdienst en 18.00 uur ds. M. Golverdingen; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. A. Schreuder; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. C. van Krimpen; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. L. Blok; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; Leerdam 18.00 uur ds. M.J. van Gelder; Leiderdorp 16.30 uur ds. H. Paul; Lelystad 9.30 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 10.00 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; Marknesse 9.30 en 14.30 uur stud. C. van Ruitenburger; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Melissant 10.00 en 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 15.15 uur ds. A.B. van der Heiden; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. B.J. van Boven; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. W. Visscher; Nieuwe-Tong 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. D.W. Tuinier; Oostvoorne 15.30 uur stud. S.W. Janse; Opheusden 9.30 uur ds. A.A. Brugge; Opperdoes 10.00 uur ds. G. Heijkamp en 15.00 uur ds. B. Labee; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. G. Pater; Ouddorp 18.30 uur ds. C. Harinck; Poederoijen 18.30 uur stud. J. van Laar; Poortugaal 9.30 en 16.00 uur ds. C. Neele; Poortvliet 14.30 uur ds. E. Bakker; Puttershoek 14.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds.

G.M. de Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur ds. B. van der Heiden; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Rijssen-Zuid 14.30 uur ds. F. Mulder; Rilland-Bath 14.00 uur ds. L. Blok; Rotterdam-Alexanderpolder 16.30 uur ds. J. Driessen; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. L. Terlouw; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. J. Mijnders en 14.30 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-Zuidwijk 14.30 uur ds. J.S. van der Net; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scheveningen 10.00 uur ds. H. Paul; Sliedrecht 19.00 uur stud. A.T. Huijser; Soest 9.30 en 16.00 uur ds. A.J. de Waard; Sprang-Capelle 9.30 en 15.30 uur ds. W.J. Karels; Stad aan 't Haringvliet 14.30 uur ds. J. Schipper; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde-De Vecht (in de Jacobus Fruytier scholengemeenschap te Apeldoorn) 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Tholen 10.00 uur ds. C. Harinck; Veen 14.30 uur ds. M.J. van Gelder; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. R. Boogaard; Vlaardingen 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 14.00 uur ds. M. Golverdingen; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. J.M. Kleppe; Westkapelle 18.30 uur ds. G.J.N. Moens; Wierden 18.30 uur ds. J. Karels; Woerden 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. E. Hakvoort; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eckveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur stud. A.T. Huijser; Zwolle 9.30 uur ds. K. Boeder en 19.00 uur ds. A. Schot.

■ DINSDAG 29 NOVEMBER 2011

Poederoijen 19.30 uur ds. F. Mulder; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Stad aan 't Haringvliet 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Urk 19.30 uur ds. J. van Belzen.

■ WOENSDAG 30 NOVEMBER 2011 DANKDAG

Aagtekerke 9.30, 14.30 en 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Borssele 9.30 uur ds. E. Bakker en 14.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Goes 9.00 uur ds. C.J. Meeuse; 's-Gravenpolder 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. E. Hakvoort; Hoedekenskerke 10.00 en 14.30 uur ds. J. van Belzen; Kamperland 14.30 en 19.00 uur ds. B. Labee; Kapelle-Biezeling (in Sionkerk te Goes) 11.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Kortgene 10.00, 14.30 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Krabbendijke 9.30 uur ds. G. Beens en 14.00 en 18.00 uur ds. A. Verschuure; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; Me-

liskerke 9.30, 14.30 en 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Middelburg-Centrum 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J.J. Tanis; Nieuwdorp 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. L. Terlouw; Nisse 9.30 en 14.30 uur ds. C.A. van Dieren; Oostkapelle 9.30, 15.00 en 19.00 uur ds. M. Karens; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.30 uur ds. C. Harinck; Westkapelle 9.30 uur ds. B. van der Heiden; Wolphaartsdijk 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. M. Mondria; Yerseke 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen.

■ WOENSDAG 30 NOVEMBER 2011

Ermelo 19.30 uur ds. P. Melis; Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Opheusden 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Opperdoes 19.30 uur ds. J. van Belzen; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. A. Schreuder; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. A. Vermeij; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Soest 19.30 uur ds. W. Silfhout; Veen 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Veenendaal 19.30 uur ds. D. de Wit; Vlaardingen 19.30 uur ds. A.J. Gunst; Wageningen 19.30 uur stud. A.T. Huijser; Zaandam 19.30 uur ds. G.J. van Aalst.

■ DONDERDAG 1 DECEMBER 2011

Aalburg 19.30 uur ds. M. Mondria; Aalst 19.30 uur ds. A. Schot; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. P. Mulder; Meeuwen 19.30 uur ds. W. Silfhout; Naaldwijk 19.45 uur ds. L. Blok; Oude-Tonge 19.30 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. E. Hakvoort.

■ VRIJDAG 2 DECEMBER 2011

Hendrik-Ido-Ambacht 13.45 uur ds. M. Joosse; Nieuw-Beijerland 18.30 uur ds. A. Vermeij; Sliedrecht 19.30 uur ds. W.J. Karels.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 27 NOVEMBER 2011

Alkmaar ('t Wuiver 2a, Oudorp) 10.00 uur leesdienst en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 uur evang. G. Baan en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merkssem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. G. v.d. Breevaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

De bruid van Bethlehem Nieuw boek van ds. A. Moerkerken Negen overdenkingen over het bijbelboek Ruth

Alleen bij bestelling via het onderstaande adres is de **opbrengst bestemd voor onze Theologische School**. De prijs is € 14,90 (exclusief verzendkosten).

Kerkenraad Capelle aan den IJssel-West
p/a A.J. Bax
Jan van Kanrede 53
2901 TA Capelle aan den IJssel
Telefoon 010 - 4519137 of Bax@klikSAFE.nl

2 studentes zoeken ivm stage (mrt-jun) kostadres/ kamers in A'dam e.o., 06-13733338/06-15352720

*Begrafenisonderneming
De Kloet*

Delkant 8 | 5311 CJ Gameren
Tel. 0418 - 56 21 74
www.begrafenisondernemingdekloet.nl

Fides

praktijk voor diagnostiek en psychosociale hulpverlening

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Somberheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt ook bij ons terecht voor psychologisch onderzoek, PGB-aanvragen, sociale vaardigheidstrainingen en onderzoek en begeleiding van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel gerust voor informatie of aanmelding! Tel. 0342 - 41 99 77
www.fideshulpverlening.nl

Schoutenstraat 94a
3771 CL Barneveld

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwelijk, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste **hulp** aan **kinderen, jongeren en volwassenen** met o.a.:

- Relatieproblemen
- Opvoedingsvragen
- Gedragsproblemen
- Traumatische ervaring(en)
- Gezinsproblemen
- Persoonlijke problematiek (zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen)
- Arbeidsproblemen
- Autisme Spectrum Stoornis

Tevens bieden wij hulp bij PGB aanvragen en verlengen

Voor meer informatie of aanmelding:

078 - 69 32 808

Adres: Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
info@rpnederland.nl www.rpnederland.nl

begrafenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken.
Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.

T. den Hollander
P.N. den Hollander
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Unieke **advent CD "Bethlehem"** van J.H. Maunder uitgevoerd door ROV Psallite Deo o.l.v. Patrick vd Linden. €15,-
Bestellen via www.psallitedeo.nl of 078-6765783

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begrafenissen

met aandacht voor uw persoonlijke wensen.
In alle rust, vertrouwelijk en met bescheidenheid.

Wij verzorgen alléén begrafenissen door het gehele land en zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

- H. de Jongh • P.H. van der Leer • D.D.E. Melieste.

Begrafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam T (0184) 611 154
Waardeburch T (0418) 652 039
Werkendam T (0183) 701 017

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Nunspeet T.H: Gezellig huisje met tuin voor tijdelijke bewoning. Liefst jong stel. € 599,- per maand. Tel. 0345-558258 / 06-20999516

Uddel. 6 pers. vakantiehuis, slaapk. beneden, bij het bos, weids uitzicht. **Kerstvakantie nog vrij.** tel. 0341-561699/06-23735516.

Nieuw! Zorghuys Vellerveste in Barneveld

Als dementie om extra zorg vraagt

Welkom in Vellerveste! Het nieuwe, Barneveldse zorghuys voor dementerenden. Kom kennismaken met ons kleinschalige zorghuys, waar bewoners in een huiselijke sfeer worden verzorgd. Persoonlijke zorg in een vertrouwde omgeving. Daar staan we voor.

Kijk voor meer informatie op www.dannenborgh.nl of bel met de familie Top, 06 - 43 559 161.

Vellerveste
ZORGHUYS

Najaarsactie SEZ

Actiedoel:
studiebeurs voor studenten
theologie in Spanje

Betaalt u mee?

Actienr.: giro 158116
t.n.v. SEZ, Hardinxveld-
Giessendam

Spaanse Evangelische Zending

Misión Evangélica Holandesa para España

SEZ, Postbus 273, 3370 AG Hardinxveld-Giessendam

tel. 0184 - 61 16 07 b.g.g. 0184 - 61 55 43

e-mail: sez@kliksafe.nl

www.sez.st

De bestuursleden van de SEZ behoren tot de Prot. Kerk in Ned. (herv.),
Herst. Herv. Kerk, Chr. Geref. Kerken, Geref. Gemeenten,
Geref. Gemeenten in Ned. en Oud Geref. Gemeenten.

Ambtskleding

2- of 3-delige kostuums, preekjassen
overhemden, dassen, hoeden

Trouwkostuums

jacquets, gilets, schoenen,
accessoires

Dorpsstraat 229,
3925 KC Scherpenzeel
tel. (033) 277 88 99

Groot gezin in Barneveld
zoekt D.V. per januari 2012 een
huishoudelijke hulp voor 2 dagen
per week. Telefoon: 06-55133621

Van Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Te koop: goed onderhouden een-
gezinswoning in Zwijndrecht.
centraal gelegen t.o.v. Rotterdam
4 slaapkamers. Voorzolder met
wasm.aansluiting.
5e slaapkamer realiseerbaar.
Grote dakkapel. Tuin met berging.
Vraagprijs: €199.500 Voor meer
info. 06- 51024011 of email:
wvangameren@kliksafe.nl

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

in- en verkoop
THEOLOGISCHE BOEKEN
www.boekhandelversprille.nl

Boekhandel en antiquariaat Versprille

Noordweg 9a Krabbendijke.
0113-502004. Maandag gesloten

AANBIEDINGEN!
DeRooBoeken.nl

Dorst
BEGRAFENISVERZORGING

Molenpad 4
4696 BP Stavenisse
Telefoon: 0166 - 69 74 38
Mobiel : 06 -10 64 28 07
www.dorstbegrafeniszorg.nl

Wij verzorgen alléén begrafenissen

**Een presentatie over
evangelisatie.**

In kerk en op school

- Geestelijke nood in Nederland
- Bijbelse opdracht van evangelisatie
- Evangelisatie op de posten
- Evangelisatie vanuit de gemeenten
- Praktijkvoorbeelden
- Vragenbeantwoording

Voor verenigingen: dhr. C.W. van Haften: 0341-253588.

Voor scholen (lesbrief mogelijk): dhr. K. Bel: 06-41938146.

Voor kerkenraden,
verenigingen, com-
missies of scholen
komt onze voorlichter
's avonds of overdag
graag langs om een
mooie presentatie te
laten zien over het
evangelisatiewerk in
ons land. Informatief,
bezinnend en
praktisch!

Voor een zorgzame begeleiding

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Begrafenisverzorging Kamsteeg

Waar u ook woont, wij zijn dag en nacht bereikbaar
Wij verzorgen alleen begrafenissen

0183 - 44 94 94

Hoofdgraaf 5 - 4281 NM Andel
www.begrafenisverzorgingkamsteeg.nl

Voor Werkendam: A.L. Bor, tel. 0183-512859

Een respect- en stijlvolle
uitvaart is onze zorg

KLEYN-BEECKSTEYN Er nog
even tussenuit naar de Veluwe?
Te huur ons gerieflijk vakantiehuis.
Ook als u hulpbehoevend bent!
Incl bedden – en linnengoed
Voor meer info: 0342-452189

Wij zijn op zoek naar een
meisje/vrouw die op wo- of
vrijdagmiddag iets met onze
dochter (10 jr) wil ondernemen.
Reacties: ajjumelet@telfort.nl

CD Voor Kerktijd... Deel 6

BLADMUZIEK
IN NOTEN & KLAVARSKRIBO.

- Psalm 42 : 1, 3 en 5
- Psalm 77 : 1, 6 en 8
- Psalm 75 : 4

Bestel nu bij:
www.pieterheykoop.nl

Weest in geen ding bezorgd

Een geschenboekje
tot troost en
bemoediging.

€ 7,50 *
excl. verzendkosten

14 korte meditaties van
8 predikanten van de
Gereformeerde Gemeenten.
Met bijpassende gedichten en
illustraties. 96 pagina's, paperback.

Dit boekje is bijzonder geschikt
ter bemoediging in tijden van
zorg of ziekte.
Ook een mooi cadeau bij
de jaarwisseling.

* Kerkenraden en verenigingen
speciale prijs.

Het eerste deeltje "Vreest niet" is uitverkocht.

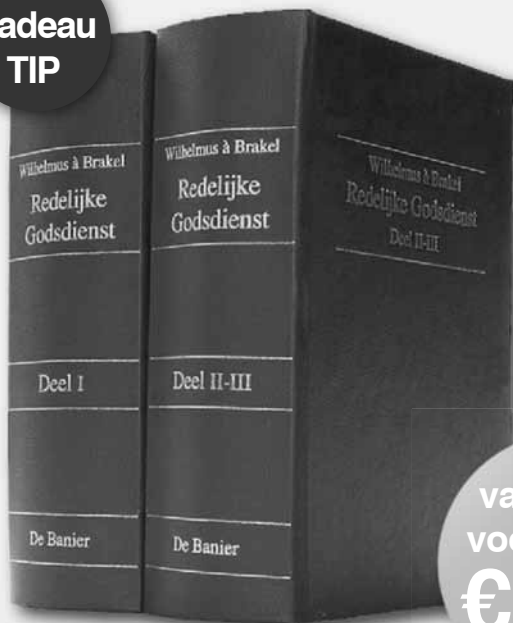
Voor bestellingen en meer informatie
over deze uitgave:

Werkgroep Shalom
shalom@filternet.nl
0113 34 20 52
of 0113 50 21 56

De Redelijke Godsdienst Nog altijd verrassend actueel

**Cadeau
TIP**

Ontdek hoe
eigentijds en
actueel Brakels
woorden zijn.
Gebonden in
twee prach-
tige, duurzame
banden.

van € 129,-
voor slechts
€ 99,-

Maak uw aanschaf extra waardevol met een uitgebreide
cursus onder deskundige begeleiding.

Kijk op www.debanier.nl/cursussen
of bel voor informatie: 055 - 53 90 650.

dienstbaar in vertrouwen

ongeacht uw verzekering
verzorgen wij begrafenissen in Rijssen en omstreken

G.J. Kreijkes

Piet Heinstraat 26
7461 EZ Rijssen

Tel. 06-51911174
Tel. 0548-520159

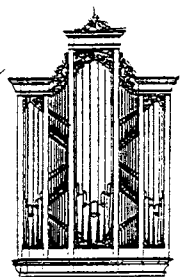
G. Plumers

De Steege 1
7462 VA Rijssen

Tel. 06-15683351
Tel. 0548-515946

www.gertjankreijkes.nl

*Orgelmakerij
Boogaard*

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

Meer dan 1.000 soorten tegels in onze showroom!

Altijd vele aanbiedingen online!

- Professioneel advies
- Vakkundig gelegd
- Scherpe prijzen
- Wandtegels
- Vloerverwarming

KROON
VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

LETHBRIDGE, Canada. Gaat u op vakantie naar Alberta? Verblijf dan in een van onze gezellige cottages! Ernst en Louise Sluimers
00-1-403-329-8181
website: www.elbas.com

CD - PRESENTATIE

"De roem van vrije genade"

uit de Lofzangen Israëls van
Ds. Joh. Groenewegen

D.V. Zaterdag 3 december
Grote kerk Heusden
o.l.v. Ds. W.J. Karels

D.V. Zaterdag 10 december
Grote kerk Alblasserdam
o.l.v. Ds. M. v. Kooten

Aanvang 19.30 uur
Toegang vrij.

CD-verkoop t.b.v.
Spaanse Evangelische Zending

www.mannenkoorethan.nl

Mannenensemble
Ethan

VAN STAVEREN
Begrafenisverzorging

WIJ VERZORGEN
ALLEEN BEGRAFENISSEN

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn
(0172) 233338
info@vanstaverenbegrafenisverzorging.nl
www.vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

**Te koop gevraagd
Theologische boeken**
0577-401065

PH Haastrecht Oudewater Montfoort
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Kinderzorgen? Speltherapie!
Een aantal van onze psychologen werkt op verzoek vanuit een Christelijke achtergrond.

(Tele)communicatie Netwerken Beveiliging Audio

Lagarde

Voor een klinkend resultaat!

Dorpsstraat 102 • 3881 BE Putten • (0341) 37 57 57 • www.lagarde.nl

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:
ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:
redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:
Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika:
Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

ZOJUIST VERSCHENEN

THOMAS BOSTON

Om de uitnemendheid van Christus

Een serie preken over Filippenzen 3 vers 8 en 9, over de rechtvaardigheid uit God door het geloof.
142 blz. geb. 33123924

14,90

TH. VAN DER GROE

Het oprecht gelovig aannemen van de beloften

Heruitgave van een boekje dat getuigt van een diep en helder inzicht.

77 blz. geb. 33123832

11,50

DS. J. MIJNDERS

Een lofzang in de nacht

52 meditaties

Deze meditaties geven onderwijs in de Goddelijke leiding met Zijn kinderen. Gods genade verheerlijkt en de hel beschaamd.
190 blz. geb. 33123870

14,90

DS. P. VAN RUITENBURG

Diep ontzag

Waarom genade zo'n wonder is

Overdenkingen over gevoelige en controversiële onderwerpen uit Gods Woord.

219 blz. p.b. 33123702

14,50

DS. J. SCHIPPER

Wat zegt de Kerkorde?

Rondom het kerkelijk leven

In deze uitgave wordt bij ieder artikel van de Dordtse Kerkorde op eenvoudige wijze een korte inleiding en een gebeurtenis uit het kerkelijk leven gegeven.

222 blz. geb. 33124372

18,50

DS. A. SCHREUDER

Naar eer en geweten

Wat de Bijbel en onze belijdenis zeggen over het geweten

Een Bijbelse bezinning op wat het geweten is, hoe het functioneert en hoe het behoort te functioneren.

153 blz. geb. 33124334

14,90

DS. D.W. TUINIER

Samen één

Overdenkingen bij het huwelijk

In dit boek staat de auteur stil bij de bijbelgedeelten die voorkomen in het huwelijksformulier.

Zeer geschikt voor (aanstaande) jonge echtparen.

94 blz. geb. 33123948

12,50

AL ONZE UITGAVEN ZIJN OOK IN UW BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR

Den Hertog

uitgeverij

Elzenkade 6 - Houten
Postbus 150, 3990 DD Houten

Tel. (030) 637 34 34
Fax (030) 634 66 88

E-mail: boeken@hertog.nl
www.hertog.nl

PSYCHOSOCIALE ZORG
VERPLEGING
PERSOONLIJKE VERZORGING
PALLIATIEVE ZORG
MANTELZORGONDERSTEUNING
HULP BIJ HET HUISHOUDEN

Zorglijn: (010) 264 07 77
www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos THUISZORG ZORG DIE BIJ U PAST.

HARKES Begrafenissen *Persoonlijke zorg voor uw begrafenis*

Telefoon (0172) 21 21 22
Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
*Wij verzorgen alleen begrafenis
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden*

Karel Pul begrafenisverzorging

- Dag en nacht bereikbaar voor persoonlijke zorg
- Wij verzorgen begrafenis op de gehele Veluwe en omliggende plaatsen

Tel. 0341-562757 www.karelpul.nl
Korpersteeg 24a, 3853 LD Ermelo

RST Zorgverleners

Verpleging & Verzorging

“Fijn dat ik nog thuis kan blijven wonen”

Verpleging & Verzorging door medewerkers met een reformatoerische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**.
Meer informatie? www.rstzorg.nl
of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg** en **huishoudelijke hulp**